

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 508524

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:**Prowadzący:** prof. dr hab. Stanisława Steuden**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 1 / 15**Jezyk wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok IV - Semestr 7**Punkty ECTS:** 5**Forma zaliczenia:** Egzamin**Cele przedmiotu:**

- C1 – Przedstawienie szerokiego spektrum problemów psychologicznych człowieka w okresie średniej i późnej dorosłości
- C2 – Ukazanie specyfiki zaburzeń zdrowia psychicznego i somatycznego (etiologii, obrazu klinicznego, dynamiki) i możliwości wsparcia w średniej i późnej dorosłości wsparcia
- C3 – ukazanie specyfiki starzenia się normatywnego i patologicznego
- C4 – Nabycie podstawowych kompetencji w zakresie diagnostyki klinicznej osób dorosłych
- C5 – uwrażliwienie na problemy natury etycznej w kontakcie diagnostycznym, podejście podmiotowe, poszanowanie godności człowieka dorosłego niezależnie od jego kondycji psychicznej i fizycznej

Wymagania wstępne:

- W1 – zaliczenie przewidywanych przedmiotów w kursie psychologii
- W2 – wykład dla Psychologii Wspierania Jakości Życia

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

Wiedza

1. Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę dotyczącą szerokiego spektrum problemów psychologicznych, oraz specyfiki zaburzeń i chorób w okresie średniej i późnej dorosłości z uwzględnieniem systemów diagnostycznych (DSM i ICD) K_W01, K_W13.
2. Dysponuje wiedzą na temat udziału czynników psychogennych w powstawaniu i przebiegu zaburzeń psychicznych i chorób somatycznych K_W01, K_W05, K_W09.
3. Ma wiedzę na temat wpływu zaburzeń zdrowia psychicznego i somatycznego (chorób przewlekłych psychicznych i somatycznych) na funkcjonowanie osób chorych (oceny znaczenia choroby, postawy wobec choroby i sposobu radzenia sobie z chorobą) K_W10
4. Posiada wiedzę na temat czynników ryzyka wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz możliwości oddziaływań psychoprofilaktycznych w tym zakresie K_W11
5. Zna etapy, zasady, narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozy klinicznej dotyczącej oceny stanu psychicznego, nastroju, emocji, funkcji poznawczych, relacji społecznych odnoszących się do osób w średniej i późnej dorosłości K_W13, K_W14.
6. Ma wiedzę na temat etycznych problemów w kontakcie z osobą przewlekle chorą (starszą - ujawniającą zaburzenia funkcji poznawczych, emocjonalnych) także w terminalnym okresie choroby K_W15

UMIEJĘTNOŚCI

1. Ma umiejętność obserwacji zaburzeń u osób w okresie średniej i późnej dorosłości (choroby psychiczne, zaburzenia psychiczne w przebiegu przewlekłych chorób somatycznych, zespoły otępienne), ich oceny w badaniu klinicznym oraz analizy (z uwzględnieniem współczesnych systemów klasyfikacji zaburzeń – DSM, ICD) K_U01, K_U05.
2. Odpowiednio do istniejących zaburzeń potrafi zaprojektować program wsparcia psychologicznego i wskazać możliwości wsparcia społecznego, socjalnego, medycznego K_U07.
3. Staje się bardziej wrażliwy na problemy psychologiczne będące czynnikiem ryzyka powstania (nasilenia) chorób somatycznych i psychicznych K_U06, K_U07.
4. Potrafi zaplanować i przeprowadzić proces diagnozy zaburzeń okresu średniej i późnej dorosłości, wskazać czynniki ryzyka zespołów otępiennych oraz kompetentnie posługiwać się metodami diagnostycznymi z poszanowaniem etycznych aspektów badań naukowych K_U05, K_U08,
5. Stosuje się do norm etycznych w procesie diagnostycznym oraz wsparcia psychologicznego K_U11.

6. Dbą o poszerzanie wiedzy psychologicznej o współczesne osiągnięcia i podnoszenie kwalifikacji zawodowych K_13

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

1. Jest kompetentny w zakresie odpowiedniego sposobu nawiązywania kontaktu w procesie diagnostycznym i terapeutycznym z osobą chorą, niepełnosprawną somatycznie i psychicznie w średniej i późnej dorosłości, dba o poszerzanie i rozwój swoich umiejętności klinicznych K_K03, K_K06.
2. Umie wskazać właściwy sposób postępowania psychologicznego (interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna, poradnictwo psychologiczne) a także konsultacja specjalistyczna w odniesieniu do różnych grup chorych K_K06.
3. Ma szacunek dla godności człowieka – niezależnie od typu choroby przewlekłej i związanej z nią niepełnosprawności. W badaniach klinicznych dotyczących różnych aspektów funkcjonowania osób chorych potrafi zachować cierpliwość i wyrozumiałość K_K05, .
4. Wykazuje się wrażliwością na codzienne problemy osób chorych, rozumie ich postawy wobec życia ze względu na długotrwałe cierpienie związane z chorobą, potrzebę samodzielności i niezależności mimo uciążliwych objawów chorobowych K_K06
5. Jest zdolny do współpracy w zakresie działań nakierowanych na diagnostykę kliniczną i wsparcie psychologiczne K_K10

Metody dydaktyczne:

- Wykład z możliwością dyskusji
- Omawianie przypadków klinicznych stosownie do treści wykładu

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Ocena niedostateczna

(W) - brak podstawowej wiedzy na temat problemów i zaburzeń znamiennych dla osób w średniej i późnej dorosłości

(U) - niezdolność do określenia specyfiki chorób przewlekłych, ich rodzaju, następstw, diagnozy psychologicznej różnicowej i opisowej

(K) - brak zdolności odniesienia wiedzy na temat psychopatologii do konkretnego przypadku, brak zdolności do opracowania diagnozy klinicznej - różnicowania zespołów zaburzeń somatopsychicznych i psychosomatycznych

Ocena dostateczna

(W) Student/ka posiada elementarną wiedzę na temat wybranych zagadnień dotyczących zaburzeń psychosomatycznych, somatopsychicznych okresu średniej i późnej dorosłości

(U) Student/ka potrafi wskazać jedynie niektóre zadania psychologa klinicznego i specyfikę niektórych zaburzeń psychicznych i zaburzeń zdrowia somatycznego w średniej i późnej dorosłości w świetle wybranych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/ka w sposób mało refleksyjny posługuje się wiedzą na temat zaburzeń psychosomatycznych, somatopsychicznych i roli psychologa w procesie diagnostycznym

Ocena dobra

(W) Student/ka posiada wiedzę na temat wybranych zagadnień psychologii klinicznej dotyczącej człowieka dorosłego (zaburzeń psychosomatycznych, somatopsychicznych)

(U) Student/ka potrafi określić rolę psychologa sądowego i wskazać specyfikę zaburzeń psychosomatycznych i somatopsychicznych okresu średniej i późnej dorosłości w świetle wybranych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/ka posługuje się wiedzą na temat zaburzeń psychosomatycznych, somatopsychicznych (ich diagnozą), roli psychologa w procesie diagnostycznym

Ocena bardzo dobra

(W) Student/ka posiada szeroką wiedzę na temat roli psychologa klinicznego w opiniowaniu zaburzeń psychosomatycznych, somatopsychicznych oraz zespołów otępiennych

(U) Student/ka potrafi określić rolę psychologa klinicznego w procesie diagnostycznym, wskazać specyfikę zaburzeń psychosomatycznych i somatopsychicznych w świetle aktualnych standardów klasyfikacyjnych

(K) Student/ka swobodnie posługuje się wiedzą dotyczącą zaburzeń zdrowia psychicznego, zaburzeń różnych funkcji psychicznych, emocji, funkcjonowania społecznego w procesie diagnostycznym

Treści programowe przedmiotu:

1. Zdrowie i choroba – poznawczy, emocjonalny relacyjny wymiar zdrowia/choroby
2. Choroby psychosomatyczne i somatopsychiczne (modele, czynniki ryzyka)
3. Zaburzenia psychiczne w chorobach somatycznych (psychodermatologia),
4. Sposoby radzenia sobie z chorobą przewlekłą (modele, uwarunkowania, dynamika)
5. Rodzina w sytuacji przewlekłych chorób psychicznych
6. Starzenie się normatywne i patologiczne
7. Zaburzenia okresu starzenia się i starości
8. Wsparcie psychologiczne osób chorych i ich rodzin

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Brzeziński, J., Cierpiatkowska, L. (2008). Zdrowie i choroba. Problemy teorii, diagnozy i praktyki. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
2. Steuden S. (2016). Psychologia kliniczna seniorów. W: L.Cierpiatkowska, H. Sęk (red.). Psychologia kliniczna. Rozdział 26. (s. 555–573). Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN
3. Steuden, S., Janowski, K. (2002). Schorzenia psychodermatologiczne. Przegląd Dermatologiczny, 3, 89, 175-183
4. Steuden s. (2014). Psychologia starzenia się i starości. Warszawa. Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Steuden S., Tucholska S. (2009). (red.). Psychologiczne aspekty żałoby. Lublin. Wydawnictwo KUL.
- 6, Cierpiatkowska L., Sęk H. (2015) (red.).Psychologia kliniczna. Warszawa. PWN.

Literatura uzupełniająca

1. Carson, R.C., Butcher, J.N., Mineka, S. (2003). Psychologia zaburzeń, Tom 1 i 2. Gdańsk: GWP